

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Septem Illvstrivm Virorum Poemata

Cesarini, Virginio

Antverpiae, 1662

Ad Ioannem Ciampolvum, ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-7990

*Admouisti oculis nostros fugientia visus
Per varios obitus astra secuta Iouem.*

*Medicea Heroum soboles , cape leta triumphum:
Astris insereris , concilioq̄ Iouis.*

*Ipse etiam nigrâ tinctum ferrugine Solem
Pallentes maculis iungere vidit equos.*

*Quid triplex sidus Saturni , aut , Cynthia , vultus
Fabor scruposâ nocte latere tuos ?*

*Hæc priscis ignota olim prudentia maior
Repperit auspicijs artis , opisq̄ nouæ.*

*Ite citæ , & vestras meditando expromite vires,
Ite animæ egregiæ , quâ via nulla patet.*

*At tu Musa procax , elegi tenuesq̄ valete :
Non hæc sunt gracili facta canenda lyrâ.*

A D

IOANNEM CIAMPOLVM,
morbo recrudescente .

Ergò hos assiduè gemitus in pectore voluam?
Perpetuò lacrymæ nostra per ora fluent ?

Et roseo Phæbus me decedente videbit

Lumine mærentem , me veniente die ?

Flebitus heu miseri ! luctus , solatia damni

Exigua ingentis , postulat ipse dolor.

Y 5

Ille

Ille Philoēteten docuit per Lemnia saxa
 Vocibus horrifonis vulnera dira queri.
 Halcyones Ceyca gemunt, & barbara regis
 Daulias Odryſij crimina cantat auis.
 Sic ego, ſic mea damna querar crudelia ſemper
 Lugubri citharâ, flebilibusq; modis.
 Atque utinã in gemitus nunc libera verba darentur!
 Sed mihi poſſe queri ſors inimica negat.
 Singultantem animam turgentes ſanguine fauces
 Elidunt: voces aſpera lingua premit.
 Iam quater ardentem ſitienti Sirius aſtro
 Uſſit humum, toties frigore læſit hiems;
 Nec venit vlla potens longo medicina dolori,
 Nec mea Pæoniâ membra leuantur ope.
 Ipſe meum ſpecto moriens miſerabile funus,
 Paulatimq; animâ deficiente cado.
 Horrida languentes macies depaſcitur artus:
 Lutea pallescens inficit ora color.
 Cogimur & longam moriendo diſcere mortem,
 Dum præſaga mali mens ſibi fata canit.
 Felices, inopina dies quos funere mergit,
 Occupat & celeri mors properata nece!
 Heu quoties morimur, dum proxima fata timemus!
 Hoc peius leto: nam mora mortis abeſt.

Haud

Haud aliter Lapithas , mœstumq̄ Ixiona terret

Iam iam lapsuro pondere prona silex.

Credite , deficio : iam pellis dura resistit

Tractanti , & tristi viscera tabe fluunt.

Sic cera admotis tabescit Hymettia flammis :

Sic tepidis Austris cocta pruina madet.

Languent sic , urens oculus quos fascinat , agni :

Sic tenera à Scythico leditur herba gelu.

Nec tantum doleo compressis faucibus æger ;

Plurima quassato corpore damna fero.

Ipsam animi sedem , regnantem corporis arcem ,

Nunc caput ignauo possidet igne vapor :

Nunc acres stomacho ravidâ cum bile tumultus

Feruent , & seuo pondere discruciant.

Lassum percurrunt ululantia murmura ventrem ,

Humida nec membris dant alimenta dapes.

Viuo equidem parcè , sed mox ieiunia corpus

Attenuant : epulis abstinuisse graue est.

Intolerabilibusq̄ malis comes addita cura

Mollem animum æternis pascitur ulceribus.

Hanc peperit morbus , morbusq̄ augetur ab illâ :

Hæc me tristitia lurida felle rigat.

Hinc sæpè extimui grauiora pericula veris ,

Et sensi falsâ suspitione trahi.

Hinc

Hinc animi victus damno quemcumque calorem,
 Quodcumq; & frigus pallida membra quatit.
 Composita currant num vitæ ad munia veræ
 Exploro, & trepidans incaluisse puto.
 Seu quatiore tussi, fibras pulmonis anheli
 Exesas carie suspicor esse truci.
 Conueniunt crebrò nos, ut solentur, amici:
 Spem vultu simulant, tristitiamq; tegunt.
 Ah genio indulge, curas depelle malignas,
 Clamant: tu morbo, Virgini amate, faues.
 Ecquis erit finis lacrymis? lugubria mitte:
 Eia agè linquantur mollia fulcra tori,
 Te siluæ, te rura vocant: agè rura petamus,
 Quà diffusa nitet mitior aura poli.
 Aucupio siluas, siluas venatibus aptas,
 Flumina, piscosos aspiciessq; lacus.
 Hinc canibus lepores, canibus sectabere ceruos,
 Latratuq; feras retia ad alta premes.
 Scilicet è stratis tollam miserabile corpus?
 Committam Alpinis squalida crura iugis?
 Fortia non nostra sunt hæc ad munera vires:
 Hi mihi sunt colles, hi mea regna, tori.
 Officium bona verba pium, sed inutile tentant:
 Desinite, assiduis non saturor lacrymis.

Quid

Quid, quòd me cali lædit spirabile lumen,
 Quo regimur: quæuis mobilis aura nocet.
 Letiferi calidis spirant seu flatibus Austri,
 Sive agitata truci silua Aquilone fremit;
 Exuperior proprias hiemes, pluuiasq; rigentes,
 Exundans cerebro quas pituita parit.
 Sibila perq; aures imitata tonitrua surdas
 Voluuntur, miserum concutiuntq; caput.
 Per madida ora liquor tærgens me flumine largo
 Proluit: ampullis feruida sputa tument.
 Non secus ardenti si fortè inclusus ahenò
 Ebullit multo feruidus igne latex;
 Ipse furit, niueamq; fremens eructat aquæ vim,
 Sparsaq; anhelanti gurgite flamma madet.
 Miror, inexhausto tribuat quis pabula fonti;
 Qui tantus fluitet sicca per ossa liquor.
 Mirantur medici, & sortem miserantur iniquam:
 Mille adhibent doctis pocula mista modis.
 Lacte arcere iubent inclusos faucibus ignes,
 Hordea dant, seris quæ maduere focis.
 Sanguine tentarunt salientem incidere linguam:
 Infecit tepidus brachia secta cruor.
 Poma coronato radiantia Punica crine
 Languenti succos exhibuere suos.

Et

Et quo mala fluunt emuncta Cydonia mucos,
 Quo passa ficus, perlita sæpè gula est.
 Sæpè bibi, vrentes meditans auertere flammæ,
 Pocula pallenti cortice tincta nucis.
 Et modo siluarum folijs decussa Calabris
 Mella ministrarunt, helleborosq; graues.
 Aggressiq; rosis sunt admiscere sapes,
 Quos mittit diues Trinacris Hybla fauis.
 Fasciolas tenues, agrum focalia collum,
 Et nidum pulsus gessit hirundinibus.
 Quid referam quoties suffitu pectus odoro
 Lustravi, & fumis, turifer Inde, tuis?
 Et quoties, siccum possem ut distendere corpus,
 Æstiu membris intepuere lacus?
 Victum infelicem cochleæ, cancriq; dedere,
 Et testudineo squalida iura gelu.
 Quin sunt conati stomachum fulcire ruentem
 Arboribus gummi quod genit Arabia.
 Balsama miscuerunt diti Gangetide merce,
 Et quæ vicino cinnama sole rubent.
 Sinarum extremo diuulsa ab litore radix
 Venerat, & nullâ me quoque inuit ope.
 Aude animis, tibi certa salus promissa medentum,
 Dicebant: numquam venit amica salus.

Obsti.

Obstetit auxilijs viuax in fomite labes
 Artis, & irrisit vana magisteria.
 Non hoc Phillyridis, non hoc laudata Melampì
 Cura Amythaonij pelleret arte malum.
 Tunderet in morbos Epidauria gramina frustra
 Inclyta Phœbigena nos miserata manus.
 Non gemitus Superi nostros audire perennes
 Adiunctâ quamuis sustinuere prece.
 Parce pium Numen, cæli quo templa reguntur,
 Cuius & imperium sidera fulua timent.
 Si non sacrilega mens est sibi conscia culpa,
 Redditus est templis si tibi semper honos;
 Parce precor, vel saltem aliquam de fulmine partem
 Deme meo: seuâ projice tela manu.
 Nunc & amara dies, & noctis tristior umbra est.
 Quàm mallem aeterno diriguissè gelu!
 Ipsa quies rerum somnus, Deus utilis agris,
 Me fugit, & lacrymis lumina fessa patent.
 Versamur stratis, & nox est annua nobis:
 Tarda nimis querimur sidera Luciferi.
 Quòd si conciliant depasta papauera somnum,
 Me miserum hic quantis terret imaginibus!
 Occurrunt menti simulacra carentia vitâ,
 Visaq; sunt tenui dicere voce, veni.

Ora virum maiora viris pallentia vultu
 Exanguis illudunt, discutiturq; sopor.
 Tunc iterum ad gemitus eadem nos horrida morbi
 Damna vocant, nec iam falsa timere iubent.
 Lenta tenent animum fastidia: nulla voluptas
 Flectit: non Bacchus, non iuuat alma Ceres.
 Squalent impexi rigidâ ceruice capilli:
 Vestis inornatos defluit ante sinus.
 Non Urbis, non ruris opes, auriq; talenta,
 Eoq; placent deliciae lapidum.
 Ingratus mihi Sol, ingrata Aurora rubescit:
 Oblectant pectus tempora nulla meum.
 Aspice, iam Zephyri florens genitalibus auris
 Felices fetus parturit almus ager.
 Perstrepat omne nemus cantu, virgulta susurrant:
 Liquitur è summis tabida bruma iugis.
 In tepidos soles se roscida gramina credunt:
 Florea de vernâ pullulat arbor humo.
 Sed mihi nequicquam fulgent Nephelæidos Helles
 Sidera, ridentis gaudia summa poli.
 Semper hiems nobis: sanguis si vere tepenti
 Æstuat, infelix in sua damna furit.
 Acrius & morbo fauces tentantur acuto:
 Nam claudit feruens arctius ora cruor.

Non rauca fontis scatebra per saxa cientis
Murmura, non possunt prata mouere animum.
Atque greges, atque arua nocent, atque ardua silua:
Non leti colles, pascua nulla iuuant.
Et doleo, pingui pastos seu gramine vidi
Mollibus in pratis luxuriare greges.
Siue quis ediderat pastoria sibila cannâ,
Odi signa bonæ sibila letitiæ.
Et dulces auium per frondea tecta Camœnæ
Heu vise tantum sunt mea fata queri:
Seu viridi taurus proiectus mugit herbâ,
Dixi: Mugitu me vocat ad gemitus.
Frumenta aspexi verno turgentia lacte;
Arens tunc subijt, quæ premat ossa, cutis.
Omnia leta, mihi sunt instrumenta doloris,
Materiamq; mali mens sibi dura parit.
Et meditor: tellus non hæc mihi verna colores
Submittit; rident prata benigna alijs.
Vos legite vngue rosas, Tyrio queis fulgurat ostro
Quæ flagrat niueis gratia mista genis.
Vos decet iste color, vobis sint lilia cura:
Pratorum nitidum vos manet omne decus.
Ipse legam flores veterum monimenta dolorum,
Et ferrugineis te, Hyacinthe, comis.

Z

Pal-

Non

Pallentes carpam violas , mæstaq; cupressu,
Quæ laurum optarant , tempora vinc̄ta geram.
Impulerat nostras sonitus si gurgitis aures,
Purior electro fons ubi voluit aquas ;
Conspiciens dixi : Non hæc mihi frigida currit
Sedatura grauem flumine lympha sitim.
Ora quidem sitiunt , quæ nunc incendia pascunt,
Non pandit latici sed gula pressa viam.
O nimium , nimiumq; fugacis dona iuuentæ !
O quàm veloci laberis acta pede !
Tardiùs è Scythico cornu decussa sagitta
Æra per liquidum cuspide scindit iter.
I nunc , ingentes laudato in corpore vires ,
Atque lacertosos firma per ossa toros.
Aut illas etas annorum pondere frangit ;
Morborum aut ictu fortia membra cadunt.
Quiq; color malis Pæstana rosaria miscet,
Et quod natiuum lilia vincit ebur ,
Marcescunt subito , ceu cùm labefacta caducum
Sole graui curuant alba ligustra caput.
Olim qualis eram (nunc me mea fallit imago ,
Si iam præteritos mente reuoluo dies)
Cùm diues gregibus , memini , me Parma tenebat!
Nam puerum celso nutrijt illa lare.

Quod

Quod mihi tunc robur, quàm gaudia multa fuere!

In fesso numquam corpore quanta salus!

Non me terruerant hiemes, solesq; potentes,

Et poteram pluuium vertice ferre Iouem.

Quos ego non colles, quos non indagine cinxi

Lucos, hortatus tesqua per alta canes!

Tunc celeres potui damas, tunc figere ceruos:

Vidi de fluuijs humida lina trahi.

Et modò fortis equi luçtancia colla recuruans

Confragra sectabar per iuga montis apros.

Interdum molles pedibus plausisse choreas

Iuuerat, & digitis increpuisse lyram.

Cura fuit Martis simulacra ciere sub armis,

Et pugilum ludis implicuisse manus.

Gallica quid memorem quoties per flumina nauis

Aduersa obnixo pectore stagna seco?

Me Tarrus, gelido lauit me Nicia fluctu:

Me Phaëthontæo sustulit amne Padus,

Nec mihi solus amor corpus durare palestrâ,

Sed mentem egregijs artibus excolui.

Vidit Palladijs nos impallescere chartis

Inter laudatos nox vigilata libros.

Multaq; Cecropijs trutinabar scripta magistris:

Non renuit mecum Græcia docta loqui.

Tentabam umbrosi latebras penetrare Lycei,
Quasq̄ alij monstrant edidicisse vias.
Sepè animum docti ceperunt scripta Platonis,
Cuius Mopsopio pagina melle fluit.
Et modo scrutabar Samij dictata silentis;
Nunc florem ex hortis legi, Epicure, tuis.
Insomnisq̄ graui fouit me Porticus umbrâ,
Arcesilæus detinuitq̄ labor.
Latratus decuit Cynicos audire legentem,
Nec me pacati terruit ira canis.
Democrito arrisi, noui præcepta Cleanthis,
Et Chrysippææ stamina mentis opus.
Gaudebam meditans, ineant quot prælia sectæ,
Graiorum in quas est didita turba senum.
Materiem hic componit aquis, hic aëre gignit;
Alter Apollinei sideris igne creat.
Ille Chao latuisse docet vaga semina rerum,
Omniaq̄ arcanis nectit amicitijs.
Æternum est alijs mundi versatile templum,
Machinaq̄ hæc nullâ dissoluenda die.
At natum ille refert, ausus restinguere solem,
Et dare perpetuæ fata diurna faci.
Sunt quoque rore leui, & nebulis qui sidera pascant,
Et qui non vno se putet orbe tegi.

*Casibus hic sceptrum donat, Diuosq̄ relegat,
Exiit & mentes relligione Deum.*

*Spernit Tanarias, incendia postuma, pœnas
Impius hic; trepidans manibus ille litat.*

*Nec desunt sensus qui damnent, omnia fasti
Nesciri, tenebras seq̄, latere suas.*

*Omnia mirabar, sed tunc plus arte mouebar
Socraticâ, & scriptis, Stoica turba, tuis.*

Quæ bona sint animi, certus quis limes honesti,

Quas sibi diuitias vita beata petat,

Et didici, sanctos formet quæ regula mores;

Æstus quæ valeat vincere vis animi:

Quæ tristes iras virtus, quæ frangat amores,

Quæ desiderijs pectora anhela leuet;

Pallentesq̄, metus quæ fortibus induat armis

Ignauæ prohibens terga dedisse fugæ.

Solum turpe malum sapiens putat, ille dolores

Perfert, consilij propositiq̄, tenax.

Hic pede proculcans letalia fata superbo,

Humanis maior creditur esse malis.

Ære Perilleo clausus fera iussa Tyranni

Sperneret, & nullos ederet ore sonos.

Hæc olim noui, quæ nunc me flagitat usus:

Vtar præceptis, quæ mea fata petunt.

Agmina mærentium circumstant seua dolorum:
Aggreditur fessi vincere corda timor.
Quid faciam? unde petam trepidi solatia luctus?
Quis bellaturo fortia tela dabit?
Ite procùl questus, animi oblectamina vilis,
Ite procùl: iam nos ingemuisse pudet.
Non lacrymis durum nouit mansuescere fatum:
Parcarum inflexo fila adamante rigent.
Te supplex adeò, supplex tua munera posco,
O sola humanis mors medicina malis!
Tu portus, placido qui naufraga corpora mundi
Amplexu rursus non agitanda foues.
Adsis, horribilesq; ferox huc flecte volatus,
Hoc pete Tartareâ falce cruenta caput.
Quo moriture ruis? quæ te dementia cepit!
Parce miser verbis, ominibusque malis.
Scilicet in primâ florens carpère iuentâ?
Nec te spes famæ quantulacumque tenet?
O ubi mens studijs quondam gauisa Mineruæ,
Et quæ scribendi gloria dulcis erat?
Non adeò usque mori miserum est: non segnior ibo,
Ibo animis contrà: mors miserata veni.
Nec totus moriar, lethi custodia nostri
Te penes, Italia, Ciampole, grande decus.

Carminibus celebrata tuis mea fama legetur,
Et ferar extinctus docta per ora virum.
Auspice te mortis victor fata aspera rumpam:
Te duce Auernali non cohibebor aqua.
Quæ tibi cantanti non est permissa potestas?
Nam tua Pindarico fulmine Musa tonat.
Tusci scriptores tenerorum cedit amorum:
Gaudet capta nouis Ausonis ora sonis.
Aldobrandinam relegis si carmine villam,
En tibi festa cohors plaudit Hamadryadum.
Sive Palestinas Piceno in litore sedes
Concinis, Adriaci sternitur unda freti.
Et te Cælicolum cantantem exercitus audit,
Quorum humeris templum dulce pependit onus.
Prò pudor Italiae, teneros quæ cantat amores,
Carminis & grato fraudat honore Deum!
Non tulit ingenti laudandus Ciampolus auso:
Illius est nostris Musa operata sacris.
Gaude: namque nouis video tua tempora sertis
Cingi, & Idumeâ fronde nitere comas.
Tempus erit, læto tua cum vestigia plausu
Magnanimùm vatum turba secuta colet.
Tu modo perge alacer, semperq; audentior ito,
Nec tu coruorum rostra inimica time.

*Nam super astra volans niueis vectabere cymis,
Quà inuidia telis gloria claudit iter.*

*Nec minùs heroi tangit te cura cothurni,
Et potes Aoniâ dicere bella chely.*

*Incluta facta virum vocis si munere donas,
Munere tu signis das potiore frui.*

*Hoc tibi Pegasides, hoc concessere sorores,
Teq; potestates edocuere suas.*

*Namq; ferunt celso Parnassi in vertice, sacra
Bellerophontæus quà rigat arua liquor,
Seclusum florere nemus, quo gratius ullum
Non surgit Phæbo, Pieridumq; choris.*

*Hos Zephyri campos. Etesia flamina mulcent,
Arboribusq; frequens roscida vernat humus.*

*Pullulat ante omnes sed formosissima laurus,
Quæ medio in luco conspicienda viret.*

*Vna nemus trunco ingenti quæ parturit umbra,
Et latè folijs celat opaca diem.*

*Huius odorato sudantur balsama ligno,
Dulcis & ambrosiæ cortice manat odor.*

*Indictum refero: lacrymatas nectaris undas
Excipit Aoniæ sedula cura manus.*

*Hos Musæ seruant latices, queis perlita durat
Gloria Tanario non violanda lacu.*

Materno nequicquam astu servatus Achilles
Occidit, & Troiæ funera morte luit.
At benè Pieriâ perfusus nectaris undâ
Martis equis rapidum trans Acheronta volat.
Copia felicitati, Ciampole, credita succi est:
Fac mea cælestis proluat ora liquor.
Ah socij fato miserere cadentis acerbo!
Fer non casurum nomen ad astra meum.
Tristia sic facili curabis funera sumptu:
Non posco in cineres Persica dona meos.
Non mihi Orontæâ tumulos aspergite myrrhâ,
Bustaq; secunde mercibus Assyriæ.
Si mea Castalio stillabunt ossa liquore,
Invida post mortis fata superstes ero.

VIRGINIT. CESARINI.

381

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

382